Массе а мехкий пролетареш, вӀашагӀкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера дена ◆ ШИНАРА, 26 ЯНВАРЬ, 1982 ШУ ◆ № 11 (8577) ◆ Мах 3 кеп.

КПСС Центральни Комитетеи СССР Министрий Советеи

ЦХЬАЙТТАЛАГӀЧА ПЯТИЛЕТКЕ ТОРГОВЛИ ДӀАХО ДЕГӀАЙОАЛАЯРАИ БАХАЧА НАХА ДЕШ ДОЛА ТОРГОВИ ГӀУЛАКХАШ ТОАДАРАИ ДЕ ДЕЗАРЕХ

КПСС Центральни Комитето СССР Министрий Советой, КПСС XXVI съезда решенешца хьалхае лелаеш а халкъа хьал-торо тӀехь-тӀехьа дукхагӀа лакхъяра декхар кхоачашдара даькъера советски торговле лоархӀам боккха хилар теркалдеш а, соцам тӀаийцаб «ЦхьайтталагӀча пятилетке торговли дӀахо дегӀайоалаяран бахача наха деш дола торгови гӀулакхаш тоадарен де дезарий хьакъехьа».

Соцам тӀа белгалдоаккх, ...иттлагӀча пятилетке халкъа эша товараш дукхагӀа хьадаран советски нахьа ахчан доходаш алсамъяхаран чакхдаьха гӀулакхаш бахьан долаш дехка бахача наха хиланза дартдоаца дукха товараш дикка дукхагӀа хиина хилар. Пачхьалкхени кооперативни торговле розничнии товарооборот 24,4 процент лаькхъенна, цун материально-технически база чӀоагӀъенна.

Цунна цхьана, торговли дегӀаярк торгови гӀулакхаш дара дикали бахача наха эшарели хӀанзарча хано цу даькъагара дӀадехарели хӀана укх сахьате тӀехьаюс.

Торгови организацеша хӀанз а кхоачамболаш белия ци яц халкъа эша товараш хьадара планаш вӀаштӀехьъяхара, доагӀар дизза хьадехац уж арахецарв, еш йола планировани духхьал торговлета, потребителага хьежжа хургйолаш вӀаштӀехьйоаккхилга, мегийт бахача наха эша товараш кӀезигагӀа арахецар, уж лоаттадара тӀаййца договорни декхараш кхоачашдеча пачхьалкхен дисциплина телхаяр. Изделей цхьаццадола тайпаш эшаргдий хьожача хана гӀалаташ ду, базашкеи складашкеи дада товараш дохка доалаш моттигаш нийсйолийт, товарни ресурсаш дӀаекъачем пайда эцачеи, уж лостаде дезачахьа лостадеча, торгови предприятей болх вӀаштӀехьбоаккхача кхоачамбоацараш нийсдолийт. СССР торговле Министерства бизза пайда эцац бахача наха деш дола торгови гӀулакхаш вӀаштӀехьдахара шийна синача бокъонех.

Цхьаццайолча республикашка, краяшка, областашка чело ю торговле правилаш дизза кхоачашъеча, доал цу хилар дӀадоаккхача. Йовш йола хӀамаши кхы тайпа юхаматчахьара гӀулакхаши дӀадоахача чӀоагӀа порядок оттаяра тьаьнъехьара партеи правительствая указанеш кхоачашъяра даькъе. Ӏенхашта ...дарзонаш я кадраш хьахоржача, кийчъеча, хьалкхеча...

ДӀахо дегӀадоаладанза а аргадаьккха тоаданза а дарг... общественни кхачан гӀулакх. Биззаи эффективнон пайда эцац торговле материально-техническа база дегӀайоалаяра хьежача капитальни [illegible]

[illegible]

...говле предприятей балха эффективности дикаля лаькхъелга Ӏалашде. Къахьегама коллективаш низаш товарооборота планаши кхыйола заданеши толме кхоачашъяра тӀадерзаде, тикай, общественни кхачан предприятей, базай, складий болхлоша торговле правилаш бизза кхоачашъелга тӀагӀертта хьадеха. Торгови организацейи предприятейи балха лоаттабу пачхьалкхеи, ведомственни, общественни тӀахьожам чӀоагӀбелга Ӏалашде.

Моттигерча партийни советски органашта, халкъа эша товараш арахеца предприятеш йолча СССР министерствашта ведомствашта, СССР торговле Министерствана а Центросоюза а тӀадожадаьд товараш хьадарен лоаттадареи планаш кхоачашъяра бизза тӀахьожам лоаттабелга Ӏалашдар, халкъа эша изделеш промышленноста, потребительски кооперации предприятешка, колхозашкеи совхозашкеи дукхагӀа арахецара дола кхоачамаш лахаран оарцагӀдахари беш бола организаторски болх чӀоагӀбар, цу гӀулакха моттигерча бийдала тайпаех бизза пайда эцар. Бахача нахага дохка кхухьийтача товарий дикали ассортименти тоаергйола гӀулакх дар.

СССР торговле Министерство, Центросоюз, моттигера парторганаш декхарийла я промышленни министерствашна цхьана потребительски товараш бахача наха магӀаш эш харан дӀахо дем баккхаран беш бола болх эргабаьккха тоабе.

Соцамо союзни автономни республикай Министрий Советаш, халкъа депутатий краевой областной Советий исполкомаш, СССР торговле Министерство, Центросоюз, шоай торгови сеть йола министерствашни ведомствашни декхарийла ю.

торговлера Ӏилма-технически прогресс сихъяра тӀаерзаяь хиланза аргйоаца мероприятеш чакхъяха. Бола беш йолча торгови предприятешка болх бераш шоаш хиннараш миссел а кӀезигагӀа а болаш дукхагӀа хьалеш дола товараш мехьала доахилга Ӏалашде. Пачхьалкхени кооперативни торговлена рационализаци ергйола комплексни межотраслевни программаш хӀара областе, крае, автономни республике, союзни рес... [illegible]

режим чӀоагӀъергйола, социалистически доалахье шиӀ метта лоаттаелга Ӏалашдергдола, торговле йоаш йола хӀамаш кӀезигъергйола мероприятеш чакхъяха.

Розничнии торговлена комплексни рационализаци еча хана тӀадожадаьд болх беш йолча торговле предприятешта реконструкци елга, уж технически кхы тӀа а кийчъелга, царна специализаци елга, городашка хӀара денна хоатташ дола товараш «Универсам» яхача тайпара йолча тикашка, хӀаьта технически чоалханс изделеш, кӀадаш барзкъаши кога гӀирси, берий ассортиментах дола товараш — специализированнии фирменнии тикашка, универмагашка, торгови центрашка, кхыча йоккхийча торгови предприятешка дохкаргдолаш дӀахо концентраци елга Ӏалашдар. ЛаьрхӀача контейнерашка а дехкаш товараш дӀаккахьийтара, лоаттадара, дохкара хьалха латта технологи юкъейоалаелга сихдар, йоккхий габариташ йола товараш дукхагӀа обраецетӀа, ийдерашта цӀагӀа дӀа а кхухьаш дохкар, бахача нахагара шуша тара хьанийелга дикка тоадар. 1982 — 1985 шерашка комплексни торговли дегӀайоалаяра заданеш оттае еза союзни республикай Министрий Советаша.

СССР Госплано, СССР Госснабо, СССР торговле Министерства, Центросоюзо дешаца хьашт долаш йолча министерствашцеи ведомствашцеи, союзни республикай Министрий Советашца цхьана кийчъе еза карарча пятилеткей 1990 шерага кхачалца йолча хане нагийча расфасовка чун упаковка чун доахка продовольственни товараш а хӀаьта [illegible] хӀамашка доахка къаьст-къаьста продовольственни доаца товараш а дукхагӀа хьадара тӀаерзаяь предложенеш.

Торгови организацешна диспетчерски службаш вӀашагӀйохкара дина опыт дӀайоаржаяра, посылочни торговли дӀахо дегӀайоалаяра, урсийн орсийн, хӀаьта цитта колхозни рынкай а болх тоабара, цар материальни база шоръяран чӀоагӀъяран тӀадерзадаь гӀулакхаш чакхдаха оттадаьд. Цизазза довхача а гӀулакхаш дарах телача а ахчан чотагӀа хьалххагӀе а мах тела мукъа бенна колхозни рынкашка торгови гӀулакхаш деча бюрога йолла дохкар духьа бахача нахагара хьаннеча юртбоахама продукцех.

Дахла дартдоацаш лаьрхӀад бе-беча ведомствашта карарча торгови организацеи балха [illegible]

районашка бахача наха торгови гӀулакхаш дикагӀа дар духьа РСФСР Министрий Совет декхарийла я дешаца хьашт долаш йолча СССР министерствашцеи ведомствашцеи цхьана цу районашка торговле материально-технически база дӀахо дегӀайоагӀилга Ӏалашде.

Союзни республикай Министрий Советашта, СССР торговле Министерствана, Центросоюза, СССР кхыча министерствашта ведомствашта тӀадожадаьд бахача наха эшараш кхоачашдара даькъе общественни кхачан лоархӀам айбара, болх беча а дешача а моттигашка болхлой, колхозхой, гӀулакхера нах, дешархой бӀайхача кхачанца Ӏалашбелга тоадара, кхачани деча гӀулакхий культуран дикал тоъал лакхъяра, кхача кийчбара индустриальни технологи юкъейоалаяра, кийчбаь кхача, ах фабрикаташ, кулинарни кондитерски изделеш, царца столовеши кулинаре тикаши комплексно Ӏалашъяр духьа, дукхагӀа арахецара тӀаерзаяь мероприятеш кийчъелгеи чакхйоахилгеи.

Союзни автономни республикай Министрий Советашта, халкъа депутатий краевой, областной, городской Советий исполкомашта тӀадожадаьд диетически кхача кийчбелга вӀаштӀехьдаккхара, школера столовеи продукцеца Ӏалашъяр духьа предприятей сеть дегӀайоалаяра, болхлойи студентийи общежитешнара общественни кхачан предприятей сеть шеръяра заданеш оттаелга.

ЙоагӀ-йоагӀача министерствашеи союзни республикай Министрий Советашеи Ӏалашде деза масе тайпара ах фабрикаташ кийчъяран царца общественни кхачан предприятешта биззагӀа кхоачам баран йолаш йолча производственни мощностех ма могга дукхагӀа пайда эцилгеи уж дӀахо дегӀайоагӀилгеи.

Соцамо белгалдаьд машиннаьшъа, фегарча, форда тӀарча, додача хи тӀарча транспорте а хӀаьта цитта автомобильни наькъашка а общественни кхачан предприятей материально-технически база дӀахо дегӀайоалае, пассажирашта деш дола торгови гӀулакхаш тоаде лаьрхӀа гӀулакхаш.

Оптови торговли тоаяр духьа союзни республикай Министрий Советаш, СССР торговле Министерствои Центросоюзи декхарийла я оптови торговле организацейи предприятейи коммерчески гӀулакхий боарам лаьхбара, тикашка хаддаькхен ратмичнои товараш лоаттадела Ӏалашдара, складекой боахамах эффективни пайда [illegible]

вешка ахфабрикаташи кулинарни изделеши йохкаргйола тикайи отделийи сеть шеръяра а заданеш чӀоагӀъяьй соцамо. Холодильникийи юкъартоварни складийи емкосташ йоккхагӀа е лаьрхӀад.

Торговле материально-технически база дегӀайоалаяра хьежача капитальни вложенеех эффективнегӀеи биззан пайда эцара гӀулакхий комплекс белгалъяьй. Мах беча организацешта бокъо енай капитальни ремонт ира хьахьежаш средствашь торгови предприятешта реконструкци ярах уж технически чӀоагӀъяран дӀаахийта. Цох чубаха цӀенош хьалдечуга 5-процентни отчисленей чотагӀа торговлен общественни кхачани предприятеш хьалъяра хьежача капитальни средствашта сводии планаш уттаелга тӀадиллад союзни республикай Министрий Советашта. Торговле предприятешн организацешн льготаш енай торгови объекташ хьалъяра, царна реконструкци ярен уж шеръярен даькъе СССР Стройбанкагарен СССР Госбанкагарен кредиташ эцара.

Торговле предприятецтей организацештей торговотехнологически оборудовани, контрольно-кассови машинаш, хӀамаш озача приборий, специализированни автотранспорт, тара-оборудовани, кхача лоаттабу пхьегӀаш, инвентарен материалий кхылола тайпаш хьадаран лоаттадаран йоагӀаш йолча министерствай, ведомствай, союзни республикай Министрий Советашта заданеш оттаьй соцамо. Цитта гӀулакхаш белгалдаьхад колхозашкеи совхозашкеи йолча общественни кхачан предприятешта материально-технически Ӏалашо елга, дӀа-юха дела столовеш серийно арахецилга тоадара а.

Союзни республикай Министрий Советашта, СССР торговле Министерствана, Центросоюза, шоай торгови сеть йолча кхыча министерствашта ведомствашта, СССР Госплано, СССР лакхерчеи юкъерча специальни образоване Министерства, къахьегаман социальни дешаштеи йолча СССР Пачхьалкхен комитето, профессионально-техническа образованена йолча СССР Пачхьалкхен комитето даькъа а лоацаш, тӀадиллад торговли кхы а дикагӀа квалифицированни кадраш Ӏалашъяра мероприятеш отта а уж чакхйоахилга. Торговле лакхерей юкъера специальни образовани йола специалисташ хьоакхабара, квалифицированни болхлой кийчбара, дешара заданеш, хӀаьта цитта торгови дешара заведенеи дешархоша общежитеш хьалъяра заданеш белгальяьй. ВЛКСМ ЦК общественни тӀахьехама хьежаче торговлен общественни кхачани предприятешка болх бе [illegible]

е деча балхий боарам лакхбе лаьрхӀад. Торговле предприятешкеи организацешкеи болх бу кадраш чӀоагӀъяра, цар къахьегамеи бытеи хьалаш тоадара гӀулакхаш белгалдаьд. Союзни республикай Министрий Советаш декхарийла лай экономически социальни дегӀадхара планашка социально-культурни мероприятешеи нах чубаха цӀенош хьалдаран торговле организацейи предприятейи фонда средствай чотагӀа республикански торговле министерствашта капитальни вложеней лимиташ хьежае.

СССР торговле Министерствана, Центросоюзаи ВЦСПСаи тӀадиллад социалистически лахь дӀахо дегӀайоалаяра, эргалинха тоаяра, хьалхалаттарий опыта пропаганда ярах из балха юкъейоалаяран де оаар делга. ДукхагӀа тернам тӀаахийта беза торговле болхлошта идейни, къахьегама, нравственни кхетам балара, цар культура, дешар, профессиональни говзал лакхъяра.

Телевиденеи радиовещанеи йолча СССР Пачхьалкхен комитето, кинематографеи йолча СССР Пачхьалкхен комитето, СССР культура Министерствос, газетийи журналийи редакцеша наха торгови гӀулакх деча долча кхоачамбоацарашта критика ярца цхьана дукхагӀа хьагойта беза торгови болхлой къахьегама общественни лоархӀам, хьалхалаттача коллективашта, новаторашта, торговле ветеранашта нарагӀдаьннарашта пропаганда е, цу даькъа къахьегамхой балхасий айдара хьинаресэ гӀо де деза.

Союзни республикай Компартей ЦК-та, парте крайкомашта, обкомашта тӀадиллад торговлена кулгалделга дикка тоаделга, парте горкомашта, райкомаша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, торговле предприятешеи организацешеи шоай низаш тӀадерзаде деза балха эффективности наха торгови гӀулакх дара дикали лакхъяра, материальни къахьегамеи ресурсех кхоми хьурмати деш пайда эцара, торговле дола негативни гӀулакхаш сихагӀа дӀадахара, кадраш хьахоржача, уж дӀа-юха кийчъеча ленински принципаш Ӏалашъяра. Масе тайпара гӀо де дела къахьегама коллективашка исполнительски дисциплина чӀоагӀъяра, болхлой творчески инициатива дегӀайоалаяра, тӀадиллача гӀулакхацара цар бехктохкам айбара. Даькъа къахьегамхой кхоачамбоацараш лоргдалаца, советски сага тӀах ныина а культурно а гӀулакх дара долам болаш хьалхебара гӀагӀерта болх бе беза.

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Советаш [illegible]

ЭНЕРГЕТИКАШ — ПЯТИЛЕТКАНА

«ГРОЗЭНЕРГО» РАЙОННИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИ УПРАВЛЕНЕ ПРЕДПРИЯТЕЙИ ОРГАНИЗАЦЕИ БОЛХЛОША, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИ БОЛХЛОША, ГӀУЛАКХЕРЧА НАХА 1982 ШЕРА ТӀАИЯЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

1981 — 1985 шерашкеи 1990 шерага кхачалца йолча хенел СССР экономически социальни дегӀахуалара даькъера КПСС XXVI съезда решенеш ларде а тун наш, СССР 60 шу, Нохч-ГӀалгӀайчен автономе 60 шу, из шийи лоӀамагӀа Россена юкъеяха 200 шу дузача цӀешта сийленца накъъяхара республикерча хьалха латтача предприятешна дӀаболабаь болам хьаллаьцача «Грозэнерго», предприятей, организацей болхлоша, инженерно-технически болхлоша гӀулакхерча наха 1982 шера тӀаяц дӀахора социалистически декхараш:

— электростанцейи электрически сетийи энергетически мощностех дикагӀа пайда ийбара, оборудованега тешамегӀеи кхомегӀеи болх байтара, электрооборудованех пайда ийбара дикагӀйола методаш юкъехкуалара, энергопредприятей балха эффективности дикали лакхъяра боахама механизмо еш йола воздействи чӀоагӀъяра чотагӀа халкъа боахам тешамеи хадданзеи электрически йовхалеи энергеца Ӏалашде, планагӀа, а потреблене лимитех а лаьрхӀача тайпара Нохч-ГӀалгӀай АССР бахача наьха бытовой хьашташ электрически йовхалеи энергеи Ӏалашде;

— планал совгӀа 250 эзар сома маьха продукци маьхала дикха, цу даькъе республика юбилейни денощка кхачалехьа — 150 эзар сома маьха яр, продукци маьхала линхара шера план 30 декабре кхоачашъе;

— къахьегама механизаци яра, технологически процессашта автоматизаци яра, дукхагӀйолча оборудованега хьожаш гӀулакх дара, смежни профессеш караерзаяра чотагӀа планах лаьрхӀачул совгӀа къахьегама овсарле 0,5 процент лакхъе;

— валови продукци арахецара план 100,6 процент кхоачашъе, тӀа мел кхеташ йола продукци къахьегама овсарле лакхъяра чотагӀа тӀаахетийта;

— арахецача продукцеца дӀабода мах лохбарах 200 эзар сом пайда бе, цу даькъе республика дезача денношка кхачалехьа — 150 эзар сом, шера планах лаьрхӀачул совгӀа пачхьалкхена 210 эзар сом пайда бе. Электроэнерги дӀаяхийтарга дӀабода мах лохбара йола мероприятеш чакхъяхарах шоай производственни гӀулакхашта 2 миллион киловатт-сахьат электроэнерги кхое, цу даькъе республика дезача денношка кхачалехьа — 1,5 миллион киловатт-сахьат электроэнерги;

— электростанцей балха режим нийса [illegible] оборудованена эксплуатаци ера лаьрхӀа дикагӀйола методаш шерагӀа [illegible] белгалъяьха [illegible] технически мероприятеш чакхъяхарах [illegible] тонна кӀезигагӀа доакхаш условни доагор кхое, цу даькъе республика юбилейни денощка кхачалехьа — 750 тонна, республика промышленни предприятешна электрически йовхалеи энергех дикагӀа пайда ийбатара лоаттабеш болча тӀахьожам чӀоагӀбара чотагӀа оттаьча удельни нормах лаьрхӀачул 37 миллион киловатт-сахьат электроэнерги 95 эзар гигакалори йовхала энерги кхое, кхом барен изделешка дӀадоххийта метал кӀезигдаре чотагӀа 7 тонна метал кхое;

— электростанцейи сетийи оборудованеи устройствашта ремонт яра дикагӀйола технологи юкъехкуаларах, къахьегам бригадий формах вӀаштӀехьа а боаккхаш стимулировани ярах оборудованена ремонт еш йоагӀа [illegible] цхьа процент лоацъе;

— керда техника производствона юкъейоалаяра чотагӀа 273,8 эзар сом пайда бе, рационализаторски предложенеш производствана юкъейоалаярах 112 эзар сом пайда бе, 110 эзар сом пайда бергбола Ӏилман лардла тӀа къахьегам вӀаштӀехьбаккхара 102 мероприяти балха юкъейоалае;

— инженерно-технически болхлой 392 творческа план кийчъе;

— оттаьча договорашца хьежжа республикерча колхозашти совхозашти шефски новкъостал а деш, производственни процессашта 35 эзар сома маьха электромеханизаци е;

— 1982 шерара ялат тулача, юртбоахама продукташ кийчъеча колхозашти совхозашти долча ноакъосталла автотранспорт тьовжа, [illegible]00 сага дийнахьа юртбоахама балхаш де.

— хьалхе а дах [illegible]0 тонни чкъаьрий пачхьалкхена дӀадела;

— [illegible] производства эффективности лакхъяра предприятей цехий сменай, участкай, бригадай коллективашта юкъе шерра социалистически ях йоаржае.

Грозэнерго районни энергетически управлене партийно боахама актива собране лийна а дийна тӀайнца социалистически декхараш

КЕРДАЧА ДОАЗОНАШКА

СУНЖЕНСКИ РАЙОНА «ПУТЬ К КОММУНИЗМУ» ЯХАЧА КОЛХОЗА 1982 ШЕРА ТӀАИЙЦА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ

Дег тӀара къоабалъеш тӀайцар «Путь к коммунизму» колхоза къахьегамхоша КПСС ЦК ноябрьски (1981 ш.) Пленума решенеш, оарцагӀоаккхаш Л. И. Брежнева цига даь къамаьл. СССР вӀашагӀъелла 60 шу, Нохч-ГӀалгӀайчен автономе 60 шу из шийн лоӀамагӀа Россена юкъелха 200 шу дизара баха боагӀача тайпара накъъабаха гӀерташ, колхоза лаьтти хьайбаши леладечар 1982 шера керда доазонаш белгалдаьд. Цар декхар тӀаийцад:

кхий тӀара чуца хьувъьам лакхбе. План [illegible] йолаш хӀара гектара тӀара юкъера лаьрхӀача 35 центнер ялат чуда. Цу даькъе хьаьккӀаш: план 30 центнер йолаш — 35 центнер; генараш: план 14 центнер йолаш — 15 центнер; кхоьрий: план 110 центнер йолаш — 130 центнер.

валови ялат [illegible] план 9830 тонни йолаш 10210 тоннага дӀакхоачаде. Цу даькъе кӀа: план 2050 тонни йолаш — 2070 тонна; [illegible]: план [illegible] тонни йолаш — [illegible] тонна; генараш: план 770 йолаш — 825 тонна; [illegible] план 7800 тонни йолаш — [illegible] тонна.

план 2100 килограмм йолаш хӀара кхоабача Ӏаттагара 2250 килограмм шура ях[illegible] дийнахьеш беж [illegible] дукхагӀа деаханка [illegible] хьакхарчашта — 70 грамм дукх [illegible]

пачхьалкхена доха план 1800 тонни йолаш 1930 тонни [illegible] лаьрхӀа [illegible] план 200 тонни йолаш — 750 [illegible] план 2000 тонни йолаш — 2700 тонн, [illegible] план 400 тонни йолаш — 460 тонни; шура план 3600 тонни йолаш — 3750 тонни.

[illegible]

Социалистически декхараш лийна а дийна тӀайнца «Путь к коммунизму» колхоза къахьегамхой собране

Къона говзанчаш кхебеш

[illegible]

ГОРОД ГРОЗНЕ ПАРТИЙНО-БОАХАМА АКТИВА СОБРАНИ

[illegible]

ЛОАРХlАМЕ ДОАЗОНАШ БЕЛГАЛДАЬД

Магlалбика района партийни-боахама активера

Чекхдаьннад цхьайтталагlча пятилетка хьалхара шу КПСС XXVI съездо вай мохк экономически а социально а дегlабоалабара белгалдаьхна декхараш кхоачашдеш керди. доккхий толамаш дахарна довзаш хурга на советски наха.

Магlалбикерча къахьегамхошка а кхоач цу толамех дакъа. Хапал ялх ди хьалха, 25-ча декабре, кхоачашъяьй цар дlадаьннача шера промышленни продукци мальхальккхара программа. Шера планагlа лаьрхlа хинначул совгlа Дахкенна дlаеннай 238 эзар сома мехьа продукци.

На белгалдаьккхар дlадахкча шера баьчи балха итогашта а йерзача шера планаши социалистически декхараши толамца кхоачашдара хьакъехьарча городской партийни организаце декхарашта а хеталь укх деношка Магlалбике чакхъяьннача партийно-боахама активе.

Карагlдаьннача ун критически мах а беш, кхоачаш ца дулуш дийсараштa, балха нийсденнача кхоачамбоацараштa, уж сихагlа дlадахара наькъашта торонех бизагlа пайда а эцаш балха эффективность лакхъяра кертте ра уйла тlаерзаеш яр цу дешах КПСС Магlалбика горкома хьалхарча секретара П. А. Бусева яь доклад. Иштта дар «Луч» совхоза партбюро секретара Х. Ш. Гандалоева, «Чечинсельстрой» треста Магlалбикерча хозрасчетни участка начальника Э. М. Курченкоc, Вознесенскерча газ чакхйоахача завода керттерча инженера И. Б. Нагаевске, ОРС а начальника Ю. И. Гомкортиева, «Кавказ» совхоза директора В. А. Попова, Магlалбикерча технологически транспорта управлене партбюро секретара Т. В. Сунина, «Малгобекский» совхоза кохсий отделене управляюще М. П. Чантиева, кхыбараша активе даь къамаьлаш а.

Район лоархlаьлц хьаккха а тlехьавусар боацаш болх бара тlойца хиннача социалистически декхарех. Дlаьиначa шера план кхоачаш на ец бисай хо предприяти Магlалбикера [illegible] завод. [illegible] минеральни хий [illegible] а завод «Чечинсельстрой» треста хозрасчетни участок.

Укх пи[illegible] шера [illegible] декхарех лоархlаш [illegible] районера [illegible] кхоачашдаьдаш [illegible] яхара [illegible] декхараш [illegible] кхоачам ба [illegible] дохкара план 60 [illegible] кхоачаш [illegible] [illegible]

Геттара [illegible] районерча [illegible]

[illegible]

ца деш я дуккха коллективаш

Хьазпаргьа вай Магlалбикера маьхк ю завод. Вурийтта тайпара продукци арахеца елаш я из цунна оттаьча ассортиментагlа. Алхха маьхк яттара чотах кхоачашъяьй цо дlадахача шерара план. Ассортиментагlа лаьрхlа хинна пож алхайтта тайпара продукци арахецара декхараш кхоачашдаьдац.

Иштта да Магlалбикерча бурундеттарий гlулакхаш а. Бlарчча лаьрхlача масе а хана шоашта хьалхешка латта декхараш кхочуш деш хьабоагlа уж. Хlаьта цар балха керттера лоархlаш долча мехкдаьтта лохаш кердача. кlоаргагlарча тlоанашка буруш тохара декхарех лоархlабац. Дlадахача шера а бlарчча хьайцача буруш тохаро планаш кхоачашъяьй цар. Ялх бlаь совгlа метр буруш тохад шера планал совгlа. Хlаьта туха кlал хара юра тlоанаш тоххача буруш тохира план кхоачаш на юлуш бисаб.

Активе белгал ма даккхара дукха цlенхаштара кхоачамбоацараш да гlишлош ена, транспорта, торговле, бахача наха эша гlулакхаш деча предприятей балха. Дукха моттигаш нийслу автобусаш йохарах хаинахьа бурундеттараш, мехкдаьтта доахараш, газ чакхйоахараш балха дlа ца бугаш, балхара ula ца боалабеш. Дукха летиъ торговле, бувзама, коммунальни предприятешта.

Кхоачамбоацараш дукха кlезнгагlа хурглар, активе белгал ма даккхара. нагахьа санна цхьайолча коллективашка наха идейно-политически кхетам балара болх тесса па делабоpс. Партийни, профсоюзни, комсомольски организацей декхар да наха юкъе беш бола политически а организаторски а болх КПСС XXVI съезда социмаша дlадехача тайпара кердача лагlа тlа боакхаш тоабар, цу ларда тlа укх шерара а ерригача пятилетка а декхараш толамца кхоачашдара беррига къахьегамхой оаргагlбахар.

Цунна районера коммунисташ, комсомольцаш, беррига къахьегамхой тlахьехаш резолюци тlайийдар партийно-боахама активо. Иштта активе могадир районерча къахьегамхоша юбилейни шера тlаийца социалистически декхараш а.

Магlалбикерча къахьегамхоша лаьрхlад СССР-ей Нохч-Гlалгlай автономен 60 шу дизара а Нохчийчен Гlалгlайчен шоай лоlамагlа Россех дlаихийтта 200 шу дизара а сийна нeракача социалистически къахьегамхой ден. Укх шера промышленни продукци арахецара план 25-ча декабре кхоачашдьа. Шера планал совгlа 250 эзар сома мехьа тайп-тайпара промышленни продукци махкалъенах. Планагlа лаьрхlачул 2,5 процент къахьегамо овсарле ваькъе. Хlамай энерге хьом [illegible] цlанlбарца шера 2,5 [illegible] тонн [illegible] лоаш [illegible]

[illegible] лаьрхlа [illegible] районерча [illegible] транспорт [illegible] торговле, коммунальни [illegible] социалистически декхараш а.

[illegible]

А. ВАСИЕВ.

Н. М. Шверника цlерагlа ВЦСПС профсоюзни болама Лакхера школа — советски профсоюзий йоккха дешара, lилман, методически-центр — йиллай 60 совгlа шу хьалха профсоюзий II Ерригроссийски съездо яьча решенега хьежжа. Ерригача парте эгара лоархlамегlа дола декхар санна лаьрхlад Владимир Ильич Ленина профсоюзий советашкей комитеташкей, социальни страховане органашка а профсоюзни кепайоазоне а кулгалдеча балхаш тlа яхийта профсоюзни кадраш кийчъяра деш.

Хlанз ВШПД пхи факультет я: экономически, профсоюзий санаторно-курортнии туристско-экскурсионни учреждениештей организацештей кадраш кийчъеш, профсоюзни кадрай говзал лаккъеш, дунеи халкъашта юкъера...

Школа дийнахьа, сайренна, заочно дешача отделенешка дешаш 7 эзар гаргга студент ва. Шоай говзал хlара шера лаккъеш кхы а 6 эзар гаргга профсоюзни болхло ва.

Моттигерча профсоюзни органаша еннача рекомендацегlа дlаййбу студенташ Лакхерча школе. Деша баха боккъо я юкъера образовани, шин шерал кlезигагlа боацаш профсоюзни болх баь стаж йолаш, дlачуболхаш конкурсаш экзаменаш толаме дlаенна болча профсоюзни активистийн болхлойн.

Школа йистеяьккхараш, массаза а ях мо, профсоюзни балхаш тlа хьежабу дукхагlча даькъе деша баха царна рекомендацеш еннача организацешка.

Производственни практика йолча хана студенташа кхоачашду административни планово-экономически болхлой, инструкторий, методистий декхараш. Студенташа боахамеи профсоюзни организацей хьалха латта опыт lомаю, коллективай общественни вахаре хьинаре дакъа лоац.

СУРТА ТlА: ВШПД экономически факультета дипломникаш (аьрдехьара аьттехьа) — Суркова Валентина (г. Курянск), Демченко Владимир (г. Запорожье), Дземе Людмила (г. Иркутск), цар дипломни практикана кулгалдеш волча «Красный пролетарий» яхача экономически лабораторе начальникаца Николай Михайлович Тихоновца.

И. ЗОТИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

АЗЛК сборочни цехе тата чlоагlала боарам бусташ ба III курсера студенташ Дабалин Владимири Таов Анатолийи.

И. ЗОТИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШ

Дlадахача шера даьча балхий итогегlа «Пригородный» совхоза бригадашта юкъе № 3 йола бригада котъяьннарг лаьрхlай. Цун коллективо кхебу соми баьцадоараши. Планагlа бакхха безар 920 тони болаш цар баьккхаб 1065 тони сом.

Ши звено я цу бригаца. Цхьаннена кулгалду Кулагина Валентина Ивановнас, хlаьта шолагlчоа — Хасарбиева Зайнапа. Шоашта юкъе яхь а йоаржаль къахьег звенош.

— Цхьа lаж ца бойта гlерташ къахьег са звеноцарча кхалнаха, — йоах Кулагинас. — Дика чакхдоах деррига балхаш Тха барвш санна овсарле лакха йолаш къахьег Хасарбиевай звеноцара барана а. Хlара дийнахьа даьча балхий итог ю. Хов хьалхальннар хьан звено я. Хlаьта дlадахача шера планагlа баха безараш 115 центнер болаш хlара гектара тlара 133 центнер сом баьккхаб.

— Са яр комсомольско-кагирхой звено я, — йоах Хасарбиева Зайнапа. — Боккхагlбарашкара масал а эцаш къахьег къонача болхлоша. Балха опыт йоккха еце а дика хьокхаман гойт. Пятилетка хьалхарча шера сом кхебара план дика тlехкхоачашъяьй.

Бригада балха юкъе эггара бехкхокхамегlа йола ха я гаьнаш йоlар. Хьувнъам луш йола чlонакаш лора а еш ю гlулакх чlоагlа терпам тlабохийташ кхоачашду бригадерча болхлоша. Шийла йоацаш ди деча ю болх беш хул уж. Хlаьта шоашта могар а лу пятилетка шолагlча шера кхы а дикагlа хьийлъа сом хьалкхебара.

Цу бригадана кулгалдеш ва Темешев Хасмохьмад. Ший гlулакх дика довзаш нахага болх байта ховш специалист ва из. Шоай хан-ханнахьа чакхдоахийт балхаш. Укх lаи деношка ехи яьцнаш тоаеш, шоай бешамашка органически удобренеш ехкаш ба болхлой. Шоай дийнахьара нормаш дика тlехкхоачаш а еш хьинар айдеша къахьег Абдурахманова Шуле, Абдурзанова Маймунта, Макшанцева Тамаре, Хамзатова Аэмапа, кхыбараша.

Дlадахача шера сом кхебеча бокха толам баькхача Калугинаси Хасарбиеваси кулгалдеча звеношта республика звеньлша леладьча социалистически яхье котъьыннаргаш а лаьрхlа пхипха бlаь сом преми еннай.

М. ГАДАЕВ.

Сийлахьча юбилеяшта накъадолхаш

КХЫ А ТОАЛУРГБА МОХК

КОММУНИСТИЧЕСКИ парте кулгал а деш, къахьегаш советски наха доккхий гlулакхаш нарегlдаьннад вай мехка экономика, культура дегlайовлара. Къаьмаштеи народносташтеи юкъера тlаlла а ца хиннача бесса доттагlал, бертахоагlо чlоагlъеннай. Социалистически строй кlийле а йолаш, ленински къаман политика КПСС деррагlа вахаре чакхълхарах даьина доккха берзат да ца.

КПСС XXVI съезде къамьал деш йовкъоста Л. И. Брежнева яьлар «Советски lаьдал эттача хьалхарча шерашка деш вай экономически социальни политика тlаерзаль хинна хьалха Россе тlехьойнса хинна къачий йистош центра боарамга кхоачаш ма хулла сихагlа дегlайовлаира. Ца деча боккхача лоархlаме хилар мехка дерригача къамаша яйхха шоайла дlа-мха леладь гlулакхаш, хlаьта эггара хьалха — шийна болча ньттонна а ца деш, эрсий халкъо даь новкъостал. Тlехьайиса къамий йистош, новкъостий, хlана йолаш ца!»

Берригача советски наха деза шу да нарардар СССР хьаль 60 шу доал. Цул совгlа, къаьстта белгала шу да ер Нохч-Гlалгlайчен къахьегамхоштa: укх шера 60 шу дуз республика автономи хьаяь, 200 шу — нохчийи гlалгlайи шоай лоlамагlа Россена юкъебаха.

Нохч-Гlалгlайче ший лоlамагlа Российски пачахьалхена юкъеяхар исторически прогрессивни лоархlам болаш да. Цо нохчийн гlалгlайн халкъашта дlахо дегlаaxа торо елар, уж къичахьара хьатlагlертача гlаьрахошта доалла оттарах а хlалак хиларах а кlалхара баьхар, эрсий а вай мехка кхыча халкъий гlоица экономически культурни дегlаахара аьттув болаш дола хьалаш хьакхеллар.

Россех дlакхетарах Нохч-Гlалгlайчен къахьегамхоштa эггара хьалха даьнка берлат да демократически эрсий культура а общественни уйла а йовзийта, Советски lаьдал отталаьча исторически процессах дlакхета вlаштlехьдалар, марксистско-ленински идей кlоарга чулоацам байзалга.

Советски lаьдал эттача шерашка нохчийи гlалгlайи вахаре хиннача хувцамий кlоаргалга, цар lоальча опыта йоккхалга хьежача цу тайпара масал исторера корадоагlаргдац. Юбилешта накъадолхача хана цу йоккхача опытах шерра пайда эца беза. Советски lаьдал оттадеш, из интервентех а фашистски гlаьрахоех а лорадеш лоаттабь къовсам, парте исторически решенеш кхоачашъяра низ ца кхобеш баь болх-массанена а дlабовзийта беза.

«Идеологически, политико-кхетама болх дlахо тоабарах» болча КПСС ЦК социамо дlадехар кхоачаш а деш, Малгобекски городской партийни организаце хадданза йоахо ю къахьегамхошта коммунистически кхетам балара. Политико-кхетама болх тоабелга дувц КПСС горкома пленумашка, бюро-заседанешка, партийни собранешка. 1981 шера август бетта КПСС ГК пленуме дийцар «КПСС XXVI съездо хьалхашка уттадеча декхарашка хьежжа къахьегамхошта атеистически интернациональни кхетам лулга тоадара городской партийни организаце де дезачох».

Укказа белгалдаьккхар района партийни организацеша къахьегамхой lилмаи мировоззрени лакхъяра укх тlехьаарча хана дикагlа болх белга, интернациональни коллективашка морально-психологически хьалаш тоаденнилга, заманца ца товш долчунца къовсам лоаттабар чlоагlденнилга.

Городской партийни организаце отчетно-хоржамий конференце яь критически замечанеш, тийнна предложенеш кхоачаш а еш, партийни организацеша кулгалхошкара хьадех организационни, боахама, кхетама болх комплексно чакхбоахилга Коммунизм хьалъяра дешаш мишта къестаду къахьегамхошта дlахай тара дика аьттув болаш да бетта цкъа чакхдоаха цаl дола политденош, партийни, комсомольски системе, экономически образоване еш йола занятеш.

Юбилеяшта кийчо еча хана дукхагlа болх бу хилкъа художественни самодеятельность дегlаахуллара. Художественни коллективай говзалга [illegible] хlаьа тханнига чакхдоалаш [illegible] Творчески кхоосамца дика [illegible] къаьстта дика кийчъелар района школай коллективаш (гороно нач. А. Д. Алиров), буруш тохара балхий управлени (нач. С. А. Темираев, парткома секретарь А. Х. Чилиев, буркома председатель В. К. Полтаев), «Малгобекнефть» НГДУ (нач. Н. А. Орехов, парткома секретарь Ф. А. Албогачиева, профкома председатель А. В. Иванов), ВГПЗ (директор И. В. Манжиев, партбюро секретарь В. И. Чархов, завкома председатель Богданов).

Организационни, производствени, кхетам балара дешаш цхьана къеста а деш, район экономически, социально дегlаккуллара дукха къахьийгад укх пятилетка хьалхарча шера. Дукха гlишлош хьалъяьй юргашка. Масала, Доланов школей универмаги хьалъяьй. Соагlанга — 90 сага лаьрхlа берий беш, Магlалбике хьалдаьд 65 квартира йола цlа, хьалдаь доалаш латт 50 и 70-я квартираш йола цlенош.

ЦУНЦА цхьана дlавиэтул тlехьадlа де дезаш а дукха да. Из дувцаш яр 1981 шера ноябрь бетта хинна района партийни актива собрани а. Цо юбилеешта накъадолхаш де дезар хоадамболлаш белгалдаьккхар. Оттаь мероприятеш кхоачашъяра районе шерра социалистически яхь яьржай. Цун девиз я: «Шин шера план — НГlАССР автономе 60 шуя Нохч-Гlалгlайче ший лоlамагlа Россена юкъеяча 200 шуи доаллаль». Юбилейни тематиках лекцеш ешача, беседаш еча, цаl дола политденош чакхдоахача хана боахамий, предприятей кулгалхоша, идеологически болхлоша дуваргда Россех дlакхетарах нохчийи гlалгlайи къамашта даьина доккха бернат. Советски lаьдал эттача шерашка вай республике хинна дика хувцамаш.

Юбилеешта хетадаь интернациональни доттагlлеи цlейш хургда районерча школашка, къахьегама коллективашка. Магlалбикерча къахьегамхой вlашагlкхетараш хургда Къулбаседа Хlирий, Черсий-Балкхарой, Дагестана, Ставропола делегацешка. Цхьана чакхдоахача цlей девиз я: «Иштта доттагlал леладелта вайна сийлахь-боккхача Ленина могадаьда».

Город а юрташ а гойтара агитацеца кийчъяра йоккха программа оттаяьй горкомо. Цу гlулакха лаьрхlа совет вlашагlъеллай. Цунна кулгалде хьожаьаь КПСС ГК бюро член, «Малгобекнефть» НГДУ начальник Н. А. Орехов.

Сий долча юбилеешта накъадолхаш хlара коллективо производственни декхараш кхоачашдаь ца lеш, тоадергда шоай предприятей ковнаш, гонахье, шоашта тlачlоагlъяьча города участка болх бергба. Города а юрташта а архитектурно-художественни сформлени яра лаьрхlа план оттаяьй.

Горисполкома, цун отделашта боккха лоархlам бола гlулакх тlадиллад. Юбилеяш еззью ха хьатlакхачалехьа реконструкци е еза тlеча а къахьегама а музеина, культура а салаlара а парка. Серго Орджоникидзе цlерагlча парке латта монумент тоаьлакха еза. 32-ча гвардейски танкови дивизе сийна постамент а яь, танк дlаоттае еза.

Къаьстта теркам тlалоаттабу керда хьалъеча гlишлошта, хlаьта уж кlезига а яц: 100 тони чухоша холодильник, Тийрка тlа хьалъеш латта водозабор, торгови комплекс, кхыдараш.

Доккхий а бехктокхаме а декхараш да тха библиотекашта, школашта, клубашта, районни газета, моттигерча радиовещанена хьалхашка латтараш. Юбилеешта накъадолхаш къаьгга дlахьокха деза ленински къаман политика КПСС чакхъяхарах даьина беркат. Кхы а тоабе беза политико-кхетама болх, хlараме шийна тlадилла гlулакх дика чакхдаккха деза.

Малгобекски района партийни, профсоюзни, комсомольски, кхыйола общественни организацеш, беррига а къахьегамхой кийча ба КПСС XXVI съезда решенеш кхоачаш а еш, баха ма боагlара доккхача цlейшта накъаьбаха.

Т. АЛБОГАЧИЕВА,
КПСС Малгобекски горкома шолагlа секретарь.

ЦlЕЙ СИЙНА

Укх деношка парте Октябрьски райкомо чакхъяьлар политинформаторий группа [illegible] семинар. Цига тулбеннарашта лекци йиийар Л. Н. Толстойн цlерагlча Нохч-Гlалгlай пачхьалкхен университета преподавателе, исторически lилмий кандидата Петренко Н. Н. Цун тема «Нохчийн гlалгlайн Россеца хиннача [illegible]

[illegible]

lилмо-юрта боахама

БАЬЦОВГlАШИ ХЬУВКЪАМИ ДЕГlАКХУВЛАРАШ

Вайна массанена а ховш да, баьцовгlа хашнахьа гlа нла йолалуш, мергlий хиле урагlа йодаш дика тоххш, цул тlехьагlа тlехьара цо луш дар хьахулаш хилар. lаламе хинага диллача чlоагlа сбалансированни кул ю хlама, цхьан процессана тlехкъа воагlа волалгlдир Миштай цу процессай с индивидуальни дегlаахара фаий из стабильность, [illegible] мерно цхьаннена [illegible] лалдир йолаш хувцадлар lалиндеш [illegible] механизм? Баьцовгlай лакхалара а дегlаахара а химически регуля[illegible]

лу кхачара, и. кх. дl. lилманхой бо ера баьцовгlашта воздействи еш йола [illegible] средство. Цхьаьбаьда, практически пайда эцара белгалье а вlаштlехьдоацаш кlезига а баьцовгlашца гормонаш Цудухьа цу сакъате эттар синтетически веществаш хьаяра дош.

Цу даькье тайп-тайпара хилар фитогормонеи кхел. Ауксина — индолилуксуси кислота молекула, хьанийлача фитогормонех, хьалха ръяр чоалхане яц, дlаьта цун синтеза а атта е йиш я. Цул совгlа, иь и хьинарга [illegible]

практически пайда эц царех цхьан процентах.

Баьцовгlай дегlаахара регуляторна фу дар дог доахаш ба специалисташ? Эггара хьалха а ла дезаш да уж дукхаьл хьувнъам лакхбара средство лаьрхlа йиш йоацаш хилар — цу гlулакха пайда ийоу удобренеех, кхы кхыча премеxа средствах. Традиционни средствашца цкъаза къестадулуредоаца декхараш уттаду вахаро юрlбаьхама производствана [illegible] Масала шелал [illegible] сихха баьцовгlа хьалча дайтар, йоахал [illegible] хоршаш [illegible]

комбайнашца чуцилга lалашдара. Цу гlулакха шерра пайда ийоу вайцига миллион совгlча гектара тlа хlама тувсача йоаl мехка хьаньча хлорхолинхлорид (ТУР) ca-ла ча препаратах. Хлорхолинхлорид гектара дика [illegible] на, амма из хайра яц [illegible] кlана (ареа) кlана гектара дика хул ГДР кхуьба [illegible] [illegible]

даьнача шера цу гlулакха [illegible]

[illegible]

Герой [illegible]

САГИ ЗАКОНИ

ШОАЙ БАЛХАХ ДУВЦ

Чурча гӀулакхий органий хадданза Ӏоакхо а сш. партеи правительствои къаьстта теркам тӀалоаттабу кадраш хьахаржаран балхаш тӀа дӀанийсъярин, общественностацара цар бувзамаш чӀоагӀдара.

ТӀехьарча хана милице органий балха бьахкий халкъа боахама специалисташ. Къахьегама коллективашка хьалхийнача цар вахара дикка опыт а. Уж хиннаб дружинникаш, милице а комсомольски а оперативни отрядашка штате боацаш болх беш. Предприятешкара, организацешкара милице болх бе хьожабьчарех дукхагӀбараш коммунисташи комсомольцаши ба.

Къахьегама коллективашкара тхо долча балха бьтхараш бахача нахаца айхха бувзам болаш хул. Органашца гӀулакх де шоаш хьожабьча коллективашта хьалхашка шоай балхах лаьца цар настхаста отчеташ ю.

Чулоацам болаш а сакъердаме а яр чурча гӀулакхий Грозненски райотдела кхенза барий гӀулакхашта болча милице лейтенанта Дашаев Якуб Мусбековича ший балхах лаьца Куларниски юкъерча школа коллективана хьалхашка ль отчет. Бакъдар аьлча, дувца долаш а вар из. Кхенза бараша даь дукха зуламаш гучадаьхад цо. Цул совгӀа, цхьан тика чу даь хиша доккха къоал а гучидаьккхад милице къонача болхлочо. Кхенза бараштa юкъе дукха профилактически болх бу инспектора Районерча ерригача школашка къонача дзержинций отрядаш вӀашагӀъехкай, берий даьшцеи ноанощцеи кхетама болх бу, кхенза бараштa профилактика яра лекцеш еш. беседаш ю.

Ше чурча органашка гӀулакх де хьожавьча коллективана нов. Дашаева дийцар закон толхадаь цхьаккха а моттиг шоаш теркал ца еш ца ютилгах, харцахьарча наькъа тӀа вахнар бакъахьа ваккхара шоаш дукха къахьегилгах. Масала, кхувш воагӀача З. Хьасина цхьан лареса чура хӀамаш лочкъаьяр. Из бахьан долаш условно уголовни бехктокхамо лар из Дунха къахьега дийзар цох лета айп дӀадаккхара. Цхьабакъда, дай хьожаш бацар шоай дезалхочунга, тха де хӀама дац аьнна тесса витанар цар из. Цхьаь висар латтитта шу даьнна кӀаьнк Я. М. Дашаева кхенза барий гӀулакхашта болча халкъа депутатий райсовета исполкома комиссеца цхьана Хьасан Серноводски ПТУ хьожавир. Укхаза кхоачарна гаргарча наха санна тӀанйцар из. ХӀана ПТУ йисте а яьнна, № 15 йолча шурий совхозе трактористалла болх беш во Хьасан.

Педколлектива хьалхашка Я. М. Дашаев отчет ль оаьча, школа завуча Негалаева Любовь Хасмагомадовнас хьал а гӀетта, аьлар, шоашта чӀоагӀа дика хет цо ишта хьинаре болх беш. Дашаевна 5-ча классера дешархой моттиг литературски хьехархо хиннача Джабраилов Султан Абусултановича аьлар, ше цӀаккха а шек а хиннавац шийх коллектива беша тешам цо боаберг ца хилар.

Цу тайпара йола отчеташ еш дукха а хиннаб милице болхлой. Грозненски ацетонови завода коллективана хьалхашка ший балхах лаьца дийцар милиционера А. Батиева. Ищерски мехкдаьтта дӀаухийтача станце — Наурски РОВД шофера — милиционера Н. Патихонина, Шелковской 8 шера школа коллективе — кхенза барий гӀулакхашта йолча инспекце начальника милице лейтенанта Т. Попова.

Ишта хулача вӀашагӀкхетаро нахацара бувзамаш чӀоагӀду, общественни порядок лорае а къахьегамхошта коммунистически кхетам бала а дикка торо лу.

Чурча органашка шоаш балха хьожабьча къахьегама коллективашта хьалхашка хӀанз а отчеташ луш ба къона балхахой.

Т. ПАТИЕВ,
Нохч - ГӀалгӀай АССР МВД политико - кхетама балха отдела начальник.

М. М. Евлоев Нохч-ГӀалгӀай чурча органашка болх бу хӀанз 15 шу доалаш латт. Цо йистеьнихай Волгоградски Лакхера следственни школа. Аьл хӀама доацаш дика лораю цо общественни порядок, социалистически довлахье. ТӀехьарча шин шера М. М. Евлоев болх беш ва Ленински РОВД ОБХСС. Опыт хьаьца, цо хоар дӀахатта дукха ноикъостий ба цун унхаьо. Царех я 15 шера ОБХСС-е болх беш йола Н. А. Буренко а.

Дикка гӀалат доацаш чурча органашка болх барах пу шиннена а медалаш еннай.

Е. МЕГРАБОВА сурт.

ХӀара шер-шера вай мехка наькъашка дукхагӀа яраьвл автомашинаш. Зулам доацаш уж лелаяр вӀаштӀехьдоаккхилга чӀоагӀа лоархӀаме да. Цу гӀулакха хьинаре къахьегаш ва ГАИ дорожно-патрульни служба инспектор Гудиреев Махьмада Ювсуп.

З. БАТЧАЕВА сурт.

Тха консультацеш

Правови дешай хьакъехьа хаттараш ду редакцега республике бахача наха. Оаха дехарагӀа тха газета оагӀош тӀа царна жоп луш хургба юристаш, прокуратура а суда а болхлой. Тахан деча хаттара жоп луш ва НГӀАССР юстице министерства сектора кулгалхо Ю. Кригер.

Хаттар: «Болх беш болча поачашта керда льготаш оттаьй, аьнна хезад сона. Хьалом бар са уж фу льготаш я а, царех пайда эца хьан бакъо я [illegible]».

— Бакъда, наьмийча бераштa дикагӀа гӀулакх делга вӀаштӀехьдаьккхар духьа КПСС ЦК-еи СССР Министрий Советои 1981 шера ианарь бетта кхалнаха льготаш луш бола сецам тӀаьйцалта.

Ишта, 12 шу даланза шинъ е кхы а дукхагӀа бераш долча ноаношта, халкъа боахаме уж мичахьа балха бале а, доагӀа алапи а луш, кхы тӀа а 3 ди отпуск лу. Уж кхо ди ӀатӀатох шера йоагӀа отпуск хьалийча хана. Нагахьа санна безам бале, из хьалха е тӀехьа хьаьца йиш я. Бера шийтта шу доалача шера а кхалсага из отпуск лу.

Кхаь дийнахьа луш йола отпуск вӀашагӀтох шера йоагӀачул совнагӀа луча отпускашца. Масала, къахьегама хьалаш унахцӀенонна зе деш хиларах, е цхьан предприяте дукхахача шерашка болх барах, е кхы бахьан долаш луча отпускана вӀашагӀтоха йиш я из. ХӀаьта кхалсага шера луш йола отпуск 28 календарни денаш тӀехьаьа йиш яц (укхаза юкъеба гӀоц хьехархой, Ӏилмаи болхлой, кхыча категорех бола нах).

Масала, машинаш [illegible] заводе болх беш йолча кхалсага законагӀа шера 15 ди отпуск йоагӀа. Къахьегама хьалаш зене хиларах 6 дин хадданза дукхача хана деш цхьан предприяте болх барах 3 дин ӀотӀатох цу тӀа. ХӀаьта цун 12 шу даланза шин бер дале, кердача сецамга хьежжа, кхы а кхо ди ӀотӀатоха доагӀа цун отпускана.

12 шу даланза шинъ е кхы совгӀа бераш долча наьна бокъо я ший дезалга хьежжа алапи а доацаш, шера цкъа шин кӀира кховчаш отпуск эца. Из отпуск вӀашагӀтоха йиш я алапи а доагӀаш шера луча отпускаца е массехк ди долаш, къаьсткъаьста хьаэца а йиш я.

Алапи а доацаш берашка хьежа шин кӀира эцаш йола отпуск хадданза болх беш санна стажаца дӀалоархӀ.

Отпуск луча хана е балхара дӀаноалачоа отпуск ца эцарах компенсаци луча хана берашка хьежа ноаноша алапи а доацаш кхы тӀа эцаш йола шин кӀира ка юкъеоа алапи къоастадеча 12 бетта юкъе ягӀац.

КХОМ БЕ, ЛОРАДЕ, ЛАРХӀА

ЦӀЕНХАШТТА ХЬАДЕХА

Боккха лоархӀам болаш да довгора - энергетически ресурсаш кхом и беш дӀаухийтилга. Из дукхаза а белгалдаьхад вай партеи правительствои.

Нохч - ГӀалгӀай АССР прокуратуро хадданза теркам тӀалоаттабу кхоми хьурмати дара вай мехка тӀанийца заводаш лерра гӀа чакхдахара. Прокуратура аппараташ деча тохнамаша хьахьокх бийдала а довгора-энергетически ресурсаш кхом а беш дӀаахийтира республиканерча дукхача предприятеш, учреждеш, организацеша де дезар ца даьлга.

Къаьстта дукха йоаю республике электроэнерги. 1981 шера 9 бетта республиканерча 40 предприяте оттаьча нормал дукхагӀа 768,4 эзар киловатт-сахьат электроэнерги йоаьйй. Из бахьан долаш 130,4 эзар сом гӀод тӀехад царна. Боарамал тӀех электроэнерги йоаьчарех я Ассиновски консервни завод, «Надтеречни» яха конийн совхоз, «Грознубпромодстрой» трестан СМУ-2, кхыдараш.

Дукхача предприятешка продукце единица арахецачи дааа удельни нормагӀа йоагӀачул дукхагӀа дӀаухийт электроэнерги. Цунга хьежжа продукцега дӀадолар а дукхагӀа хул. Республикано гӀоза лаьрхӀача цу тайпара 1981 шера 3 квартале йоаьь электроэнерги 21,0 миллион киловатт-сахьат хилар. Дукхаьа Нохч - ГӀалгӀай цементни мехкдаьтта чакхдоахачеи заводашна цу паьвагӀа 8 миллион киловатт - сахьат электроэнерги боарамагӀа йоагӀачул дукхагӀа йоайир. Ишта дукха энерги йоаяра бахьан да оборудовани лерта тӀа болх беш ца хиннилга. Масала, цементни заводе [illegible] станци йолча чимо... [illegible] тӀера алапи [illegible] оборудовани [illegible]

[illegible]

цеставни а помещенеш йоа хьеш, дийнахьа сийрда йолча хана а лампаш йоагаеш. Ишта хӀара шера эхьа йоаю 2 миллион киловатт - сахьат гаргга электроэнерги.

Йовхала энергех пайда эцачи а дукха кхоачамбоацараш да. Из къаьстта дукха йоаьчарех я А. Шерипова, В. И. Ленина цӀерагӀа мехкдаьтта чакхдоаха заводаш, Аргунски Ӏинллой материалий комбинат. Нохч - ГӀалгӀай Ӏиншлой управлене кьшибетонни конструкцеш арахеца завод. Цу предприятеша пароконденсат гобоаккхарн юхайхийтац. Масала, А. Шерипова цӀерагӀча заводо юха ца ӀитаӀаш йоаьй 1981 шера 9 бетта 411 эзар сома мехьа йола 226 эзар тонн пароконденсат.

ЦӀенхаштта кхоачамбоацараш да газах пайда эцача а. Хина еззача бесса яц газови оборудовани, аторични оалача йовхалах пайда эцац. Дукха газ йоаю В. И. Ленина, А. Шерипова цӀерагӀча мехкдаьтта чакхдоахача заводаш, Нохч - ГӀалгӀай цементни заводо, «Пищепром» треста вай тӀара наьхалараш леладеча фабрикаша, кхыча предприятеша. Миллионаш кубометраш а цар боарамал совнагӀа йоаь газ.

Грознени ремонтно - механически заводе йоагӀеча газа регулировани яра автоматика оттаьйц. Заводе хьаьйоаккхача йовхала учет лелаш, газ дӀаахийтара боарам таквии, планови нормаша ший йола нормаш йоагӀа вӀашшагӀоагӀаш яц. Из бахьан долаш ухьаьа хӀара шера 150 эзар кубически метр гаргга эхьа газ йоаю е, кхычча бесса аьлча, заводо ерригаш а дӀаухийтачох 13,5 процент.

Городской жилищни управлене № 18 йолча котельнее шера йоагӀар 207 эзар кубически метр газ я, аьнна оттадаьд цхьабакъда, цун теханачох [illegible] 130 эзар кубически

метрал совнагӀа йоагае йиш йолаш яц.

Доагора - даьтта ресурсаш колхозашка, совхозашка, автотранспортни организацеша дукха йоаелга дувц прокуратура болхлоша гулъяьча материалаша. Дукхача боахамашка лерттӀа учет леладац, цистернаш дӀа ца къовлаш а Ӏомехкаеш а зехьа мехкдаьтта продукташ йоаю. Цхьайолча предприятешка резервуарашнара тӀерча лиэашка гӀолла дӀахец бензин, из Ӏи хьал а гӀетташ дов.

Мехкдаьтта продукташ лорайра де дезар дац Грозненски мехкдаьтта базе. 1981 шера 9 бетта бензоколонкашка доадоьд, аьнна бокъо йолаш тӀера дӀадаьккхад тайп-тайпарча маркех дола 90,2 тонн бензин. Бензин ца тоилга хайча шоашта тӀера из дӀадаьккхара пхтаи унтаньраш а заправочни станцеш болхлой ба.

Автозаправочни станцешка беча балха тӀа геттара эсала тӀахьожам лоттабу мехкдаьтта база кулгалхоша. Нагахьа мара рейдаш яц, хӀаьта цар арши и хьаьучадьы кхи ен ма дий аьнна хӀама дац. Ма дарра аьлча, шийна цхьаннна а хӀама ца хул санна, бӀарган дӀахабдеш Ӏеш а «Госкомнефтепродукт» яха Грознески управлени а. Цу духьа автозаправочни станцеш болхлоша шоай безам бар ду хьаш ухи шеьмош лоттӀаш а шийса а да. Йоаш йоацаш цар ахча безаш дола наьха лоахамбарга ма... [illegible] царех лоаттар хьаш... цхьайолча хана дика ахча йоха бензин дӀахец.

Уж кхоачамбоацараш дега хьахкагӀо а дӀахьайтадар НГӀАССР прокуратуро, цхьабакъда, мехкдаьтта база дирекце, «Госкомнефтепродукт» управлене де дезар даьлац.

Ш. АУШЕВ,
НГӀАССР прокурора помощник.

Массане а юкъара гӀулакх

Геттара доккха зе деш а къаьстта кхераме лоархӀаш а да паччахьалкхен доалахье Ӏалаьмате боаккхача боараме лочкъаяр. Халахете а, хӀанз а дӀаяьннавац цхьаболча наьха деррига а шийна, аьнна хеташ йола оамал. «ДикагӀа ваха безам болчо, дукхагӀа а дикагӀа а болх бе беза» яхача социализма нийсача принципагӀа баха а ца гуташ, эхь а ца хеташ, вай законашта духьала бувл цхьабола нах. Из ишта долга хьахьокх вай республикерча судебно-следственни органаша гулъьча факташа.

Дукха ха йоацаш Нохч-ГӀалгӀай АССР Лаккхехьарча судо дийнар Наурски райно боахлой уголовни дош. Теккача гучадаьлар райпо цхьан тиха заведующи хиннача гражданиас З. М. Тултаевас 1979 шера сентябрь бетта дена 1980 шера июле кхаччалца тика чура дукха ахча лечкъадьйга. Мах баь хьаийна ахча наьсашка деррига дӀачу а ца телаш, шийна дуташ хиннад цо.

Итт бетта цо тика чура 30874 сом совгӀа ахча [illegible] дадаьд. Даьчи зуламга хьежжа къунна набахта яха дукха да тхай, цун беррига боахам паччахьалкхега дӀачу а бодаш.

Тултаева мел [illegible] йиирталле а, ишта доккха [illegible] де цун вӀашӀехьдалийдацар ревизораш М. И. Абу[illegible] Ш. Х. Сайпороева шоай хаднахьа хьожаш а [illegible] тӀиша болх гучабаь... [illegible]

[illegible]

Следственни органашта гучабаха ца могаш бисача нахаца барта а яха, 1980 шера октябрь — ноябрь беттаьшка база коара араяьккхай 96 металлически обсадни турба, цар мах бар 52003 сом 14 кепиги.

В. А. Алимхановай дош дийцар республика Лаккхехьарча судо. Цун доалахьа хинна боахам хьа а боаккхаш набахта ялла 8 шу ха техар цунна. Цул совгӀа, бокъо яц цун 5 шу даллалца материально-бехктокхаме балха тӀа хила.

Следственни органаша гучаваьккхав паччахьалкхен дукха ахча лечкъадеш хиннa гражданин Исраилов Магомед Исраилович. ЛаьрххӀа дийша, счетно-финансови балха 22 шу совгӀа стаж йолаш хинна М. И. Исраилов 1979 шера август бетта Нохч-ГӀалгӀай республикански туберкулезни больнице кертерча бухгалтера балха тӀа хьожавир. Шийга кхаьчача гӀулакхах пайда а эаш, ше балха тӀа дӀатӀаваьхача хьал карча депозита дена методично къоал де волалеяв из. Кассир йолаш а йоацаш а нийсаьча касса шоллагӀа долагӀоагӀа шийга долаш хиннача цо шийна мел эш ахча дӀаьхухьаш хиннад кассера. Ше деш дола къоал гуча ца даланйтар духьа кассара Г. А. Федулинице а ца уйттаеш, отчеташ уйттаяр кертера бухгалтера ше хоанаи. ХӀанта отчеташ а оттае йоагӀача бесса хӀара диниахьа а ца уйттаеш, бетта цкъа мара уйттаеш хиннаб.

[illegible] бухгалтери заместитела В. Ф. Балабуха, экономиста Л. Н. Ромицерфина. ХӀаьта уж а ийца хиннаб кертерча бухгалтера.

ХӀанз уж шаьрда а шоай даьча зуламах НГӀАССР Лаккхехьарча судо хьалхашка [illegible]

[illegible]

Т. ШАТИЕВА,
НГӀАССР прокуратура следственни отдела прокурор.

ДУНЕ ЦХЬАН КӀИРАГӀА

США ЗУЛАМЕЧА ПЛАНАШТА ДУХЬАЛА

Дерригача дунеи тӀа баржаш латт американски военщина зуламеча планашта духьалара халкъий болам. Малхбузеи Европе керда американски ракетно - ядерни гӀера еттаде безам болаш США хилар, нейтронни бомбаш хьае аьнна президента Рейгана ньча решене, тӀакха, юххера а, Вашингтоно химически тӀема еча уйларча кийчоно хьалхагӀа цӀаккха а ца дийнача тайпара эгӀаздинад адам массе метте. Тайп-тайпарча мехкий столицашкарчеи кхыча йоккхийча центрашкарчеи бӀаьшанараш болча наха дакъа лоац «Хулийтаргьяц атомни ӀовжалӀ», «Юхатоха нах боаберашн дохьаяж тессарашн!» яхаш лозунгаш а долаш хулача массови митингашкеи манифестацешкеи.

Химически гераа керда тайпаш хьаде, нервно-паралитически лазар тохаш йола дохьаяж ракеташ чу долла лерхӀача американски администраце планаша, юду японски «Майнити», Ӏовжала кхерам бохь миллионаш болча наха. Адамашца моастагӀал долча Вашингтона цу бӀехача уйлашта ходамболаш духьала да дерригача дунеи тӀара халкъаш, белгалдоаккх газето.

ТӀема духьаларча болама Ӏалаьмате йоккхача потенциала бустам а хинна дӀаэттай боарам боацаш шера йола цун социально-политически база. Цунна юкъе дакъа лоац Ӏилма, культура боккхийча деятелаша лаьца ца Ӏеш, нагирхой, кхалнаьха, дин, тайп-тайпарча пацифистски организацеша лаьца ца Ӏеш, бе-бе идеологически лостамаш долаш йолча политически партеша а муниципалитеташа а.

Цу деррига хӀамаша тӀема духьаларча боламга йиш хулийт паччахьалкхен политикана эффективнегӀа поддейства е. Тахан цун баржаро а кхохнабелароа а тӀатӀа йоккхагӀа духьале оттаю Пентагона кхераме планаш чакхъяхарга бодача наькъа тӀа.

Цхьабакъда, фуннагӀа молагӀа даь а цунах из ца хилийта гӀерт рейгановски администраци а НАТО кулгалхой а. ФуннагӀа духьала даьккхача а, тӀема духьалара выступленеш шерагӀа яржаш латташ хиларо бокъонца корзагӀбаьха болча цар уж выступленеш «Москвас вӀашагӀъетт» аьнна хетийта гӀертарца цхьана кхыдола шоай массазара гӀулакхаш а чакхдоах. Пропаганда дешашта йолча НАТО штаба лаьрхӀача отдело, масала, кийч а ль дӀаяхьийтай тӀема духьалара выступленеш мишта «юхатоха а зулам дулургдоацача мишта яккха а еза» хьехаш йола директива.

Цхьабакъда, цар фуннагӀа леладой а, тӀема духьалара болам баржаро тешал ду, йоккхалгеи чӀоагӀалгеи дийлача шийна нийсса кхы йоацаш йолча машара тӀехьарабараш кхерабара кампанех хӀама хургдоацилгах. Е НАТО а, е Пентагона а, е уж хьаллуацача правительствении гӀозарий а вӀаштӀехьдаьннадац тӀема духьалара болам юхасоцабе, общественни мнени шоай мукъагӀа йига, уйла вӀаштӀехьа йоацаш США-е лелабеча наькъа из мутӀахьа е.

●

ДАЬКЪАЗА ШУ

ДӀадахача кӀирагӀа шу дизад Р. Рейгана администраци США Ӏаьдала керте этта. Цу денца нийсъяь яр кертера уйла чурча политически проблемашта тӀайохийташ хинна лаьрххӀа йола президента пресс - конференци. Цунна дола бахьанаш кхоачам хинна а ца Ӏеш да. США лоархӀаш долча «Тайм» яхача журнало белгал ма даьккхара. «Рейгана ший пост дӀаяьца шу даьннача тӀехьагӀа цо кулгалдеш бола мохк бӀухь чубаха ба».

Из геттара дика хьахьокх, Рейганага даьча эггара хьалхарча хаттаро а. Хьо хьай посто Ӏохайначa хана дена, хьаттар цунга корреспондента, хьабе болх боаца нах бийба а бийба, хӀанз 9 миллион сагагa дӀакхаьчаб. Спад кхы а дукхагӀа кӀоаргъеннай. Хьо хьанхайнне безам болча тайпера налогаш ӀотӀатехача, аьмигача сага эшам хургба, йоккхийча корпорацешта гӀойле хургья. Фу до лаьрхӀа ца хьо нъси миксеи бахача наха новкъостал дара, уж деррига хӀамаш ишта долалие а, цу юкъе гӀолла социальни программаш кӀезигъе мишта гӀерт хьо?

Хургда аьнна хийтта ма хиллара, «Хьабе болх боацарий чӀоаггӀа гӀайгӀа еш да» ше аьнна, ший дага довццаше а наха моттийта алар мара, корта а болаш жоп дала маганзар Рейгана шийга даьча хаттаро. Цо дувцачун фу мах ба дика хоа миллионаш болча ди дохача американцашта: Рейгановски администраце, цхьанкха хӀама тоъна ца а деш дӀахо хьу социальни расходаш кӀезигъяраи — 40 миллиард доллар — монополешта налогови льготаш ялараи тӀаберзабаь ший никъ. Хоалехта даш кхьхметтел английски хӀама оттача гӀозарий «Файненшил таймс» яхача газета а бакъдар алалза ца доалаш аьлар: «Рейгана кӀайча цӀеи хӀараадаларои нувхаш санна ахча дӀатувсаш лелача цун сесагои Рейган йоккхача бизнесаи бӀаьхийчарнеи хьалхара этта латт аьнна хийттача ди дехача американций уйла кхы тӀа а чӀоагӀъяр мара кхы хӀама даьдац».

Рейгана администраце Ӏаьдала керте латташ йоаккхача хана США монополистически капитало бокъонца наступлени йолаьй къахьегамхошта. Демократически профсоюзни паргӀатонаш Ӏотеӏа а еш йолаенай из, хӀаьта из къаьтта хьахьокхаш дола масал да авиационни диспетчерий профсоюза къизагӀча тайпара низ тӀабахьар. Ишта гучахьа да экономикана милитаризаци яр, чурча политике реакционни расистски тенденцеш чӀоагӀъяр, антикоммунистически истерии шовинизми михьара ялар.

Официальни даннеегӀа, хьабе болх боацаш 9 миллион совгӀа саг, хӀаьта профсоюзий даннеегӀа — 12 миллион саг, вахара боарам шера юкъера лаьрхӀача 5 процент болча наьха лохбалар, шоашта булургболча балха диъ даькъах кхо дакъа мара болх беш предприятеш ца хилар — ишта я доал деча американски класса реакционнегӀеи агрессивнегӀеи долча гӀозарий оикал Ӏаьдала керте лаьтташ даьккхача шера эггара дикагӀа гуш йола итогаш. Царех, шоай хана французски бурбонех санна, ала йиш я, историе царна цхьанкха хӀама Ӏомадаьдац.

●

КЪОАСТАЮЛУРГПОАЦАЧА ВӀАШТДУХЬАЛЕНАШТА ЮКЪЕ

Капиталистически дунено кердача шерага яьхай хьалхагӀа къоастаянза йиса ерригта проблемаши вӀаштдухьаленаши, кхы а дукхагӀа ебаьй уж. Производство дӀахо эшаяларо, хьабе болх боаца нах 20 миллионал тӀех бевларо, къизача валютно - финансови кризисо, лоталуш латтача торгови тӀеми Малхбузеи экономика ерриге эдайгаю. Переговораши массе тайпара заседанеши яра наькъаца фуннагӀа леладича а хӀама ца хулаш дус цу айперга гома юкъера боала гӀертилга.

Духьал нуина тешал ду геттарча капиталистически паччахьалкхенаша лийваеча дунехача вӀашагӀкхетараша. Ки-Бискейн яхача гӀайрен тӀа США флоридски берда йисте шин дийнахьа совещани хилар ВӀашагӀкхийттача Штатий, «Юкъарча рынка», Япони, Канада вакалий. Французски правительства городал арахьарча Версала юххерча резиденци вӀашагӀкхийтта хилар США, Франце, Англе, ФРГ, Японе финансий министраш. ТӀаккха, юххера а, Брюсселе шоаш къаьстта заседани еш бар «Юкъарча рынка» кхыча механизмарча гӀулакхий министраш.

Цхьабакъда, цу ерригача совещаней доакъашхоша наӀараш дӀакъайта дунсидара дӀа а къаьста, геттара кьайлагӀа унеча экономикана дарба дергдола «рецепташ» лехаш хьнийга къа зехьа дайнад. Итогаша хьахьекхар кхьмет тел цар доакъашхой эггара аттагӀа йола коммюнике а кепатеха араяхка вӀаштӀехьа ца доалаш, седлара дош доанар дар. Цу дерригача хӀамаша дӀахо ирбу сбыта рынкаши капитал дӀаухийта сфераши бахьан долаш лоаттабу къовсам.

Къаьстта лира къовсам эттар, цхьан оагӀорахьара Японе монополешта а, вокх оагӀорахьара — США-и «Юкъерча рынкеи» монополешта а юкъе. ХӀанзарча этапе хьалхарчар вӀаштӀехьдаьлар шоай соперникаш дикка эшабе. ХӀанзза кепатеха араяьхача даннеша яхачох, 1981 шера США-рча торговле импортал тӀехьаьннай экспорт 13.41 миллиард доллар, «Юкъарча рынкарча» торговле — 10.33 миллиард доллар.

Цхьабакъда, кӀоман кхы кӀезига йоацаш проблемаш латт, къоастаяь аьлча, США-неи «Юкъарча рынканеи» юкъерча гӀулакхашка а хӀаьта ишта США-и а «Юкъара рынокни» цхьана а Японена а юкъерча гӀулакхашка а. Малхбузеи Европе американски монополей, шоай йоккхийча капиталовложенеех ног - гӀорталга а еш, вӀаштӀехьдаьннад экспорт импортал дикка лакхъе. ХӀаьта долларгара хьал гӀех хиларах пайда а эцаш, цар дикка холуш хӀамаш яйтар «Юкъерча рынкана» а Японена а. Белгала аьлча, ВӀашагӀкхийттача Штаташка банковски процента ставкаш сов лакхъяь хиларо наьха санна зе ду цар конкуренташта. Производство эшаелачеи хьабе болх боацараш бийбачеи хьалашка Вашингтоно лелаеча яхача политико Малхбузеи Европаи Японеи дика вӀаштӀехьдалийтад юхадухьала эффективни гӀулакхаш чакхдаха. Лакхача процентни ставкаша дӀачу а увзаш США чухха капиталаш юха совцадар духьа уж ставкаш лакх ца йича далац малхбузеневропейски мехкаши Японии, хӀаьта цо а ший арагӀаяна кредит юхаоаийта капиталовложенеш кӀезигъяйт. ДӀахо цу тайпара производство геттара [illegible] хьабе болх боацараш бебийт.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС).

26 ЯНВАРЬ-ИНДЕ КЪАМАН ЦӀЕЙ-РЕСПУБЛИКА ДӀАКХАЙКАЯЬ ДИ

Шоай къаман цӀейна — республика [illegible] Деша [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] Дунен [illegible]

С. КАРМАЗИНА [illegible] (ТАСС).

ХIАРА ДЕННАРА ГIУЛАКХ

Тха школа къона я, цо болх бе ыолаелла пхи-айх шу мара дац. Цхьабакъда, цу лоацилча хана дика вIаштIехьбаькхаб оаха дешархошта интернациональни, военно-патриотически, атеистически кхетам балара болх. Из оаха айхха бувз КПСС XXVI съезда решенешцеи школах лаьца парте Центральни Комитето тIайийцача соцамашцеи.

Школа дешархой коллектив ше а я дукхача къамий берех латташ. Цудухьа оаха къаьстта терко еш хIама да дешархошта интернациональни кхетам балар. Тха школа интернациональни балха опытах дийцад газеташ тIа, «Дезали школен» яхача журнала тIа. Ма дарра аьлча интернационализм вай общества, дерригача советски къамий оамалий, гIулакхий норма а хиина дIаэттай.

Интернациональни, патриотически, атеистически кхетам берий хьахила болалу эггара хьалха исторе, литература, обществоведене, географе, иштта кхыча урокашка. Цу хьакъехьа бола берий кхетам кIоаргбара, [illegible] тешабара хьехархоша урокашка вай вахарцара къаьгга дола масалаш доаладу. Цар дувц Кавказе Советски Iаьдал мел хала даьккхад, фу деннад цо Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхошта, иштта ленински къаман политика котьяларах, революце шерашка Советий Iаьдал бахьан долаш оагIув оагIох а теха моастагIех майра лийтаб тайп-тайпарча къамех бола нах — эрсий, украинцаш, гуржий, гIалгIай, нохчий, черсий, балкхарой, корейцаш, болгараш, поляккаш, венграш, кхыбараш.

Тха школа пионерски дружино лелаю Советски Iаьдал бахьан долаш латаш Сунже вийнача болгарски халкъа сий долча вIий, коммуниста-интернационалиста, гIорваьннача революционера Бояджиев Тодора цIи.

Новкъостах Бояджиевх дувцаш йола музей вIашагIйоллаш а цунна эша материалаш гулъеш а дика къахьийтар тха пионераша. Ямбола яхача болгарски города пионерашца бувзам тессар. Кьахаташ дIа-юха яздарах дика беркат даьлар. Школа музее гулъяьй Бояджиев Тодора вахарахи цун революционни балхахи йола дукха материалаш. Цунна детIача памятника шефство а лелаю, цунга хьожа а хьож тха бераш. Школа дружина дехарца ВЛКСМ райкомо барча соцамах тха школа дружинах тиллар Болгарен Россеи сий долча вIIий Бояджиев Тодора цIи. Цу торжественни дийнахьа тхо долча хьоашалтIа ера Нохч-ГIалгIайчене къахьегаш болча болгарски гIишлошъерий берий пионерски отряд, царца бар болгарски партийни а профсоюзни а болхлой, района партийни болхлой, партеи къахьегамеи ветеранаш. Царна юкъе вар Бояджиев дика вовзаш хиина, из вувча дийнахьа цунна уллув хиина тIема а къахьегама а ветеран Татаринцев Петр Алексеевич. Торжественни линейка чакхъяьнначул тIехьагIа тха пионераши болгарски доттагIийи парке бахар, цар лизаш дехкар Бояджиев Тодора памятника юххе. Цу хана Къулбаседа Кавказе гIишлош еш болча болгарски гIишлошхой партийни организаце секретарь хиннача Манол Иванович Гогова укх тайпара дешаш дитар отзывай книжка тIа: «Сай дег тIара доккха баркал оал аз школа коллективана. Со чIоагIа гIадвахаи нецваьннеи ва вай халкъашта юкъерча интернациональний доттагIалах, болгарски коммуниста, революционера-интернационалиста Бояджиев Тодора хетадаь оаш чакхдоахача хозача гIулакхех. ТIакхуш йола къона тIехье коммунистически дог-уйла долаш хьалкхееча школа ерригача колективо боккха толам баккхар а лов сона».

Тха музей балхага хьожаш хиннаб ТАСС корреспондент Г. Насонови Москверча «ДоттагIал» яхача болгарски газета корреспонденти. Цу газета тIа араьннай вай халкъашта юкъерча доттагIалах тха музейхи лаьца цо язъяь «Поврйоаца сийле» яха статья.

Музейга хьожаш хилар, тхацига хьоашалгIа венача хана, Болгарски Халкъа Республика посольства советник НРБ культура заслуженни деятель, профессор новкъост Чипев.

Музей балха кулгалдеш а совет. Цо шийи болх планагIа лелабу. Дуккьал интернациональни балха кулгалдаь Iаи музей совет. Иштта цо кулгалду патриотически балха а. Музей балха плана юкъе да лакхерча классашкарча дешархошта лекцеш ешар, лохерчеи юкъерчеи классашка деша дагIача бераща беседаш яр, утренникаш чакхъяхар, альбомаш, стендаш кийчъяр, сийлахьча моттигашка ахар, иштта кх. дI.

Беза хьаьший ба тха Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа дакъа лоацаш хиина бола С. Халухоев, Х. Султыгов, М. Шальнов, Д. Хамхоев. Цу тайппара, тха музеях хиннай бераща бечa политически, интернациональни балха центр. Цул совгIа, музея болх айхха бувзабенца ба интернациональни доттагIала клубаца. Цо дениха гIо ду дай революционни тIемеи гIулакхашта йутIахьа болаш, интернациональни уйла-ни тат долаш дешархой хьалкхебеча.

Атеистически болх дика дIаоттабаьб тха школе. Дешархошта коммунистически кхетам балара хьалхашка оттадаьча доархIамеча декхарех цаI да цар Iилма-атеистически кхетам хьахилийтар, дин идеологи гоама йолаш уж хьалкхебар.

Эггара хьалха урокашка Iилман лардаш Iомаеча хана хьахила болалу дешархой Iилман-атеистически кхетам. Тха школе дика опыт Iоаьлй дешархошта атеистически кхетам балара даькъе. Хьехархоша Белхароева Светлана Ираиловнас, Гупалова Людмила Александровнас, Цечоева Губани Хамзатовнас, кхычар. Обществоведене, историе урокашка, иштта урокаш йоацача хана а дешархошта атеистически кхетам лу тха хьехархоша, моттигерча масалех пайда а эцаш, ер йолча тайпара хьахьокх дин юхь, ислама реакционни чулоацам. Динах лаьца уж тайпа къамаьлаш доладелча, ди хьабаларах, цун Iадаташ хьахиларах хаттараш деш хьинаре даькъа лоац дешархоша. ХIаьта хьехархоша бераша дика кхетадеш дувц ди мичахьара хьабаьннаб, цун Iадаташ вай заманца тарлуш ца хилaрагIа, царех доалача аулаех. Дешархошта дувц кометех, метеорех, метеоритех, кинаэ Iилмана духьала хиннa хиларагIа, лаьттах, маьлхах, сигаленах. Iилман знанеш дIайоаржаеш лелара гIа Iилмахой дина гоама хиларагIа. Хьехархоша бераш та хьехам лу шера ханаш хувцаларах, баьцовгIаш детIаахарах, оакхарий а оалхазараш а хьахиларах лаьца. Тха хул даьша-тоалоша дакъа лоацаш йола юкъара собранеш. Цига дувц бераша Iилма-атеистически кхетам баларагIа дай-ноаной атеистически кхетам шербарах, бераш коммунистически дог-уйла долаш кхедара школана а даьшта-ноаношта а хьалхашка латтача декхарех.

КарагIдаьнначох кхоачам а ца беш, «Идеологически, политико кхетама болх дIахо тоабарах» КПСС Центральни Комитето тIайийцача соцамо дIадехачунга хьежжа, дIахо тоа а беш шербергба оаха дешархошта интернациональни, патриотически, атеистически кхетам балара беш бола болх.

М. КИЕВ,
Орджоникидзевски станицерча № 4 йолча юкъерча школа директор.

ТИША АЬШК—МАРТЕНАШТА

Тиша аьшк гуллара а из пачхьалкхенга дIачудалара а болх дика лелабу Наьсаре районерча дукхагIа йолча школаша. Иштта, дIадаьнча шера района дешархоша дIаденнад пачхьалкхенна 220 тонн тиша аьшк. Тиша аьшк пачхьалкхенна дIачудалара план тIехховачаьннай Экажкъонгий-Юртарча № 2 йолча. РСФСР заслуженни хьехархочо Картоев Мухьмада кулгалдеча юкъерча школа, город Назрана № № 1, 2, 3, йолча юкъерча школаш, Нижилекъонгий-Юртарча № 2 йолча школа, Дошалкъий-Юртарча, IаьлийЮртарча, БурокIалхьарча юкъерча школа, Яндарерча бархI шерарча школа дешархоша.

Бакъда, я районе шоай планаш кхоачаш ца ьь школаш а. Царех я город Назрана № 1 йола, Наьсар-Кертера № 2 йола, Экажкъонгий Юртара № 1 йола юкъера школаш.

Б. АБАДИЕВ.

МОЛДАВСКИ ССР. Кишиневски моделий ЦIа — молдавски швейний тешаме гIонча. Цун художникашеи конструкторашеи кийчъю массови производства юкъейоалаара йола моди баракъий образецаш. Керда балхаш хиннад дукха ха боацаш моделий Цен демонстрационни зале хьахьокхаш.

СУРТА ТIА: халкъа мотивегIа кийчъяь комбинированни боамбе кIадаех яь хоза ансамблаш.

ТАСС фотохроника. А. ЛЫКОВА сурт.

Кхаь дийнахьа акробатиках йола Къулбесхьарча Россе чемпионат хилар Грозне.

Укх яхье дакъа лоацаш бар дунен, Европа, мехка чемпионаш, СССР заслуженни мастераш, спорта дунен юкъерча класса мастераш. Верргга а 150 сагI. Царна юкъе моссехаззла дунен а Европа а чемпионатий призераш. Укхаза дакъа лоацаш бар дунен чемпионаш, СССР заслуженни мастераш Рассолин Александр, Громова Людмила, дунен чемпионаш а спорта дунен юкъерча класса мастераш а Мачуга Владимир, Почивалов Василий, СССР кубок яьккха спорта дунен юкъерча классай мастераш, грозненцаш Бабина Иринан, Хамзатова Аьсети.

Кхалнаьха парай яхье чемпионий цIераш яьхар вай мехкахоша Бабина Иринаси Хамзатова Аьсетеи. МаIача сагои кхалсагои дакъа лоацача яхье котало яьккхар Орелерча Запорожец Викторей Жаргина Светланаси. Кхаь кхалсаго дакъа лоацача яхье чемпионаш хилар Дагестана спортсменкех Сатуева Эльмирах, Абдулхалимова Паях, Алиева Патях. Виъ сага дакъа лоацача яхье хьалхара призаш краснодарцашка Куралесов Викторга, Симонов Владимирга, Быстров Викторга, Измайлов Капизага, кхычар. Укх яхье къовсабенна хиина грозненцаш — Коровин Андрей, Слюсарев Сергей, Фисюк Игорь, Настухов Юрий — кхоалгIча моттиге нийсбелар.

МаIанах акробатически кхупсалуча чемпион хилар краснодарцах Марейда Алексеях.

СУРТА ТIА: чемпионкаш-грозненцаш — И. Бабина, Аь. Хамзатова.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

МЕТОДИЧЕСКИ БОЛХ ТОАБАРА

Укх деношка Грознерча № 2 йолча школе чакхъяьлар къаман мотти литературен хьехархой методобъединеней председателий курсаш.

Курсашка дакъа лоацаш хиннараша ладийгIар исторически Iилмай кандидата С. И. Умарова «Нохч-ГIалгIай автономе 60 шу дизари Нохч-ГIалгIайче шийн лоамагIа Россеиа юкъеяха 200 шу дизари» яхача, КПСС обкома лектора Р. З. Бековай «КПСС XXVI съезд — нравственни кхетам балараи вахаре денаде новнии луштарахи» яхача, хьехархой говзал лаккхара института гIалгIай меттеи литературан кабинета заведующе Р. И. Оздоева «ГIалгIай меттахи литературахи бола методически болх вIаштIехьбаккхар» яхача докладашка.

«Эрсийи гIалгIайи къамий доттагIала мотиваш гIалгIай фольклора тIа», «ГIалгIай меттеи литературан урокашка атеистически кхетам балар» яхача темаех лекцеш йийшар историки, филологеи, социологеи Iилма-тохкама института вокхагIвола Iилман болхлочо А. Х. Танкиева.

М. ЦЕЧОЕВ.

ВАЙ МЕХКАХО

«Молодая гвардия» яхача издательстве араьннай къонача йоазонхой «Истоки» яхача альманаха аргIанара пхелагIа номер. Цунна юкъеяхай литературе шоай хьал хара гIа боаккхача къоначар произведенеш.

Кхоаттъе итт совгIа автор воавргва из альманах деша чарна Уж ба Долгопрудный яхача подмосковни городера болхлой, Саяно-Шушенски ГЭС гIишлонхой, къонача йоазонхой VII Ерригсоюзни совещане довкъашхой, Москвера, Ленинградера, Оренбургера, Владимирера, Набережные Челны яхачара, Кишиневера, Бакура, Минскера, Саранскера, Грознера, иштта кхычахьара а литератораш.

Альманаха тIа я Слепнев Ивана эрсий металла яьха гIалгIай къонача поэта Торшхоев Ибрахьима «Седкъий сахьат», «Даьхе», «Кавказ», «Мавзолейна юххе», «Чоабол эпа, са ды» яха стихаш, кхыяраш.

Торшхоев Ибрахьам ваьв Назрановски районе, Аьлти-Юрта. ХIанз из дешаш ва А. М. Горьке цIерагIча литературни институте.

«Истоки» яха альманах, цун тираж я 50 эзар экземпляр, дIакховчаргда дукхача поэзи езаш а ешаш а болча нахага. ХIаьта цунна юкъеяхача къонача йоазонхой произведенеша цар дегашта товш бергхиларах шеко яц.

Г. МАНАСЫНОВ, литератор.

ТЕЛЕВИДЕНИ

26 январь
I ПРОГРАММА

9.00 — «Ха».
9.45 — «Поэзи». Назим Хикмет.
10.35 — «СССР халкъий музыкальни фольклор». Концерт.
11.15 — «Семнадцать мгновений весны». Телевизионни дукхасерийни художественни фильм. 8-гIа сери.
12.35 — «Космосах йола гипотезаш». Iилман-популярни фильм.
12.50 — «Кердадараш».
13.30 — «Кердадараш».
15.30 — «Юртара денош». Документальни фильмай программа.
16.40 — К. Тренев. «Любовь Яровая».
17.30 — Ниже къамая цIейта — Республика Денга. Кинопрограмма.
18.00 — Нижe художественни коллективай концерт.
18.45 — «Оаха БАМ хьаьлхь». Ния вза поселок.
19.30 — «Саьхерламе новнаш».
19.45 — «Тахан дунен тIа».
20.00 — «Саги закон».
20.30 — «Ширача хьаьра ашараш». Фильм-концерта премьера.
20.50 — «Семнадцать мгновений весны». Телевизионни дукхасерийни художественни фильм. 10-гIа сери.
22.00 — «Ха».
22.35 — «Фу? Мича? Маца?» Телевизионни викторина.
24.00 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.20 — «Арнин Эвальва». Iилман-популярни фильм.
10.05, 12.05 — Французски мотт.
10.35, 11.45 — Природоведени. 2 класс. «Лей тIара лараш».
10.55 — ПТУ дешархошта. Физика.
11.25 — «Кертера Ботанический». Iилман-популярни фильм.
12.10, 13.10 — «Советски пачхьалкхан боахони лардаш». 8 класс.
13.10 — «Шахматни школа».
14.10 — Л. Н. Толстой. «Дийна дакъа».
15.00. — Дж. Г. Байрон. Назарен къоламеи наглоаш.
ЭКРАН — ХЬЕХАРХОЧОА.
15.30 — Истори. 8 класс. «Декабристий гIовтар».
16.00 — География. 5 класс. [illegible]
16.30 — Ботаника. 5 класс. ТIа не лорадIам.
16.30 — «Кердадараш».
18.05 — Атеистически [illegible]. «[illegible]» (нохчий меттала).
18.30 — Телевизионни фильм.
18.30 — «Нохч-ГIалгIайче гIолаш».
18.50 — «Дешархо» (гIалгIай меттала).
19.20 — «Телевьюхарочо хаттар ду. [illegible]».
19.50 — Киножурнал.
20.00 — «ДоттагIий далаш». Литературни передача (гIалгIай меттала).
20.30 — «Бийси даьккала [illegible] шун, бераш!».
20.45 — «Дего иллe оалача хана». [illegible] музыкальни программа.
21.15 — «Дунен халкъашта юкъера панорама».
22.00 — «Ха».
22.35 — «Фаратьева фантазеш» яхача телевизионни художественни фильма премьера. 2-гIа сери.

27 январь
I ПРОГРАММА

9.00 — «Ха».
9.45 — «Даниегорие». Телевизионни документальни фильм.
10.15 — «Дагалаттар [illegible]». РСФСР халкъа артиста Е. Райкова [illegible] фильм-концерт.
11.20 — «Семнадцать мгновений весны». Телевизионни дукхасерийни художественни фильм. 10-гIа сери.
12.20 — И. С. Бах. «Чакона». ДIалоях Центральни телевиденеи Еррисоюзни радион симфонически оркестро.
12.35 — «Кердадараш».
15.30 — «Кердадараш».
15.30 — «Цхьа барт болча [illegible]». СССР 60 шу дизара четаь йола телевизионни документальни фильмай программа.
16.35 — «Эрсий къамаьл».
17.05 — «[illegible]» Алма-Атера передача.
17.35 — «Хьехархочоа — [illegible] урок».
18.40 — «Цу тайпара [illegible]». Телевизионни [illegible].
19.10 — «Шахтера оалаш» яхача маIача нахи вокальни ансамбла концерт.
19.35 — «Кнопа-задавака». Мультфильм.
19.45 — «Тахан дунен тIа».
20.00 — Хоккейх латтара СССР чемпионат. ЦСКА — «Крылья Советов».
22.00 — «Ха».
22.35 — «Валентин Катаев. Керттама наглоаш». Ядарзочун 85 шу дизарга.
23.45 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.20 — «Сандинаш». Телевизионни документальни фильм.
9.35 — «Шоана, дай-наной!».
10.05, 12.05 — Немецки мотт.
10.35, 11.35 — География. 7 класс.
11.05 — Эстетически кхетам балар. Драматурга В. С. Розова ПТУ дешархошца вIашагIIалатар. ШолагIа беседа.
12.40, [illegible] — А. М. Горький. «Бера ва». 6 класс.
13.10 — «Шоана, дай-наной!».
14.10 — «Дерригача дунен [illegible]». Iилман-популярни фильм.
14.30 — А. П. Чехова театр.
15.15 — [illegible]
16.00 — «ТIадаьнна [illegible]». Телевизионни документальни фильм.
16.35 — [illegible]
16.50 — «Кердадараш».
18.20 — «[illegible]». «Тешам». Грозненски [illegible] фильм.
18.35 — «Нохч-ГIалгIайче [illegible]».
18.45 — Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу [illegible] Россеи юкъеяха 200 шу дизарга. «[illegible]» (гIалгIай меттала).
19.10 — «Халкъа контрола [illegible]».
[illegible]

РАДИО

[illegible]

ИДЕОЛОГИЧЕСКИ БАЛХА ГIОНЧАШ

Грозненски Ленински района «Знание» яхача обществе организаци йоаккагIчарех цаI я вай республике. Йоа[illegible] хеваргдолаш да общества пропагандистски низаш цунна чувоагIа цаIи ахк эзар гарга доаьъашхо, района тайп-тайпарча предприятей коллективни [illegible] хьандара организаци. Общества доакъашхошта юкъе ва 22 Iилмай доктор, профессораш, 251 Iилман кандидаташ, доценти, 70 Iилман [illegible], дукха хьехархой, журналисташ, кхыйола специалисташ.

[illegible] Баранец, лектораш Е. И. Тимин, В. Н. Дигалова, механизаци института доценташ Г. М. Овчаров, Н. И. Юсупов, университета профессор А. В. Сергеев, бархIлагIча поликлиника доктор Р. Ф. Лунина, кхыбараш.

ИтлагIча отчетно-харжамий конференце ше дохьаш еш Ленински района «Знание» яхача общества организаце правлене председателя заместителя А. Н. Эвархиновa дийцар.

— [illegible]

ХьатIадоагIача цIейнна — СССР 60 шу, Нохч-ГIалгIай автономе 60 шу, Нохч-ГIалгIайче шин лоамагIа Россеина юкъеяха 200 шу дизара наькъадолхаш «Знание» яхача общества кийчъяьй лекцей бIарча цикл.

Цу цIейнна пайъбolхаш, царца дувзадена дешаш доаьъхаи, цар лоархIам бувцаш лекцеш ешаш ба университета профессор, «Знание» яхача общества республикан сий организаце правлене председатель Б. Б. Виноградов, Iилма-тохкама института Iилманхой С. Ч. Умаров, Ш. Б. Ахмадов.

университет, халкъий доттагIала университет.

Иштта дика болх беш я профтехобразоване управленера педагогически знанеи хьалха университет.

Шоай лер кхаш да «Знание» яхача общества чакхдоаха лекцийни денош, Iилманхоша, нузанкарча хьехархоша предприятешка еш йола выступленеш, гергача исхола гIара беседаш, тематически, хаттарийи жоамийи сайреш, диспуташ, кинолектореш, атеистически а интернациональни а кхетам балара барамоагIадаь дя.

[illegible]

тешабир дIахо йодача хана «Знание» яхача общества болх кхы тIа а тоалургхиларах.

Конференце доклад ювцаш къамаьлаш дир «Красный молот» заводерча «Знание» яхача общества юкъхандарча организаце бюро председателя технически Iилмай кандидата Н. Б. Найденова, «Грознефтегеофизика» яхача треста парткома секретаря Ю. Н. Карнаухова, философски Iилмай кандидата С. Н. Баранеца, «Знание» яхача общества кооперативни техникумерча юкъхандарча организаце председателя В. Н. Долинске, профтехобразоване управленерца халкъа университета ректора, профтехобразоване управлене начальника заместителя Л. А. Махамедовa, КПСС [illegible]

[illegible]

Н. ЦИЦОЕВ, журналист.

Хоттам

[illegible]

ТХА АДРЕС: [illegible] г. Грозный, Маяковски ул. 92. Телефонаш: редактора 2-45-37, редактора заместителя 2-85-07, [illegible]
НАШ АДРЕС: 364807 г. Грозный, ул. Маяковского 92. Телефоны: редактора 2-45-37, заместителя редактора 2-85-07, ответственного секретаря [illegible]
«Грозненский рабочий» издательство типографи, Маяковски, 92.
Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92.